

Jämtlands Gymnasieförbund

Drogpolicy och handlingsplan för elever inom
Jämtlands Gymnasieförbund

Dnr 80-2018

Fastställd av direktionen 2018-09-24 § 30

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Definition.....	3
3. Mål.....	3
4. Lagstiftning som styr arbetet mot droger.....	4
5. Detta gäller för våra utbildningar	4
6. Utvärdering och revidering	6
7. Handlingsplan	6
8. Tecken som kan tyda på missbruk.....	9
Bilaga 1. Handlingsplan – omedelbar rutin.....	10

1. Inledning

Inom Jämtlands Gymnasieförbund bryr vi oss om våra elever och deras framtid. Drogmissbruk i skolan och på fritiden är en av de faktorer som kan vara avgörande för elevernas framgång. Vi vill därför markera att vi klart tar avstånd från bruk av droger av alla slag. Genom vår policy vill vi inom Jämtlands Gymnasieförbund ge våra elever stöd i att kunna säga nej till droger.

2. Definition

Utifrån gällande lagar avses som droger: alkohol, tobak, e-cigarett, vattenpipa, narkotika, läkemedel, dopningsmedel samt medel som används vid sniffning/boffning och andra preparat som tas i berusningssyfte. Kort sagt alla sinnesförändrande substanser.

3. Mål

- Hälsoperspektivet ska genomsyra verksamheten där friskfaktorerna ska stå i fokus.
- Alla förbundets skolor ska vara drogfria och policyn är ett stöd för att främja hälsa och förhindra missbruk.
- Förbundet ska motverka och förhindra nyrekrytering av elever till drogmissbruk.
- Elever, personal och vårdnadshavare/anhöriga ska medvetandegöras om denna drogpolicy och handlingsplan vid varje läsårsstart.
- Samverkan ska öka med till exempel koordinator för drogförebyggande arbete, polis, uppsökarteam, socialtjänst Region J/H, Länsstyrelsen och olika intresseorganisationer.

4. Lagstiftning som styr arbetet mot droger

Tobakslagen

Rökning är förbjuden i alla förbundets lokaler och verksamheter, samt på skolgårdar.

Narkotikastrafflagen

Det är straffbart att anskaffa, förvara, använda samt bjuda ut narkotika till försäljning.

FN:s barnkonvention

Skolan är skyldig att skydda barn och ungdomar från droger.

Arbetsmiljölagen

Skolan ska ha en bra arbetsmiljö och är skyldig att förebygga ohälsa och olycksfall bland annat orsakat av alkohol och narkotika.

Socialtjänstlagen

Skolan har skyldighet att anmäla till socialtjänsten om en elev använder eller misstänks använda narkotika eller missbruka andra droger.

5. Detta gäller för våra utbildningar

Detta gäller i samtliga av våra lokaler och verksamheter, det vill säga även vid APL, studieresor, studiebesök och friluftsdagar.

Tobak

Tobak och även e-cigaretter och vattenpipa är förbjudet.

Alkohol

Det är förbjudet att förvara och förtära alkoholhaltiga drycker eller uppträda alkoholpåverkad. Undantag kan göras för årlig studentbal efter beslut av förbundschef.

Sniffning/boffning

All hantering och bruk av preparat avseende sniffning/boffning är förbjuden.

Narkotika

All hantering och bruk av narkotika är förbjuden. Allt bruk av narkotika, dopningsmedel och icke ordinerade medicinska preparat samt andra ej narkotikaklassade kemiska substanser är förbjudna. Förbundet har även avtalat med polisen om besök av narkotikahundar i skolans lokaler.

Förebyggande arbete

Elever, vårdnadshavare/anhöriga och all personal ska informeras om förbundets drogpolicy. Skolornas lokala ANDT-grupper (Alkohol Narkotika Dopning Tobak) bereder föreläsningar och aktuell information. Förbundets centrala ANDT-grupp ansvarar för att information och material om ANDT finns tillgängligt på intranätet. Gruppen kommer också ha uppföljning och erfarenhetsutbyte med polisen en (1) gång/termin. Polisen kommer också att göra spontanbesök i skolans lokaler.

Skolan samverkar med vårdnadshavare/anhöriga, socialtjänst, Region J/H, koordinator för det drogförebyggande arbetet, polis och intresseorganisationer exempelvis nattvandrarerna.

Det förebyggande arbetet ska sträva efter att hälsoperspektivet står i fokus, det vill säga att främja hälsa, förhindra missbruk och lyfta in friskfaktorerna i skolverksamheten.

Främjande arbete

Ett främjande arbete ska alltid finnas för att skapa goda relationer med elever, vårdnadshavare/anhöriga och externa samarbetspartners. Det ska ge förutsättningar för god dialog och ökad självkänsla.

Ett bra bemötande bidrar till trygghet och gemenskap samt ger goda förutsättningar för den enskilde att säga nej och avstå från droger. Hög närvaro, goda kamratrelationer och möjlighet till anhörigstöd är viktiga skyddsfaktorer. Här är andra elever, samtlig personal och vårdnadshavare/anhöriga viktiga.

En väl implementerad drogpolicy ökar förutsättningarna för det främjande arbetet. Förbundets intranät kan genom spridning av information till personalen med fördel användas för att främja arbetet.

6. Utvärdering och revidering

Gymnasieförbundet ska regelbundet utvärdera och vid behov revidera detta styrdokument. Revideringar av icke principiell art eller enklare redaktionella ändringar kan fastställas av förbundschefen. Övergripande revidering ska fastställas av direktionen.

På förbunds nivå finns en ANDT-grupp som har ansvaret för att en årlig uppföljning och utvärdering görs. Direktionen tar minst en gång per år del av ANDT-gruppens utvärdering av arbetet.

7. Handlingsplan

Vid akut situation – Se Bilaga 1 Handlingsplan – omedelbar rutin.

ANDT-frågor i undervisningen

ANDT-frågor tas upp i flera ämnen och program i undervisningen, exempelvis inom Idrott och hälsa.

JGY:s ANDT-grupp

Varje rektorsområde utser minst en (1) ANDT-ansvarig deltagare till JGY:s ANDT-grupp som tillsammans med elevhälsochef med flera deltar i olika länsgrupper.

Rektorsområdets/skolans lokala ANDT-grupp

Varje rektorsområde/skola ansvarar själva för organisering av sitt ANDT-arbete. Gruppen ska rapportera till JGY:s ANDT-grupp för samordning och utvärdering. I de lokala grupperna ser vi gärna att elever deltar.

Tobak/e-cigarett/vattenpipa

För att alla i skolan, både elever och personal, ska få en bra arbetsmiljö är det viktigt att skolan är tobaksfri. Personalen ska avvisa elever som inte följer skolans rökförbud. Om en elev vill ha hjälp med tobaksavvänjning är hen välkommen att ta kontakt med elevhälsan eller närmaste vuxen i skolan.

Alkohol/sniffning/boffning

Om personal under dagtid påträffar en påverkad elev se Bilaga 1. Handlingsplan – omedelbar rutin.

Om personal under dagtid påträffar en påverkad elev ska ansvarig mentor och rektor omgående kontaktas. Elev ska avvisas för resten av dagen och i det fall eleven är omtydlig ska vårdnadshavare kontaktas. Rektor ansvarar för att vårdnadshavare

kontaktas. Om en elev är över 18 år bör insatser göras för att motivera till kontakt med anhöriga. Uppföljning beslutas i samråd mellan rektor, mentor och elevhälsopersonal. Rektor ansvarar för att anmäla ärendet enligt Socialtjänstlagen, kapitel 14:1.

Misstanke om alkoholmissbruk

Om personal återkommande får signaler om eller misstänker att en omyndig elev varit påverkad och/eller att en elev lider av alkoholmissbruk, informeras ansvarig mentor som i sin tur tar upp ärendet med rektor och elevhälsopersonal. Vidare åtgärder beslutas i samråd mellan rektor, mentor och elevhälsopersonal.

Misstanke om narkotikamissbruk

Om eleven verkar påverkad av något ska personalen omedelbart ta kontakt med rektor och elevhälsopersonal för att ta beslut i situationen, se Bilaga 1. Handlingsplan – omedelbar rutin.

Misstanke om narkotikamissbruk kan baseras på att en personal får information av en annan elev eller att personal genom egna iakttagelser fått misstankar. Ofta kan det handla om en känsla av att det inte står rätt till med en elev, men att man inte har konkreta bevis. I detta läge bör kontakt tas med rektor och elevhälsopersonal för samtal. Därefter tas beslut om fortsatta åtgärder.

Om det finns anledning att drogtesta en elev är det viktigt att rektor eller mentor i ett samtal förklarar för eleven vad som orsakar misstanken om drogpåverkan. Eleven informeras om att rektor och även mentor vid behov får information om testresultatet. Rektor ansvarar för att vårdnadshavare kontaktas om eleven är under 18 år. Om eleven är över 18 år bör insatser göras för att motivera till kontakt med anhöriga.

Anmälan till socialtjänst görs i första hand av rektor men all personal har anmälningsplikt och ansvar för att uppmärksamma problem. Anmälan bör vara skriftlig. Anmälan innebär att vår personal står för sin oro att eleven far illa, men det är socialtjänstens uppgift att utreda, bedöma elevens situation och behov.

Polisanmälan görs av rektor då det finns misstanke om brott exempelvis i samband med användande, försäljning och uppgifter om missbruk av droger.

Drogtest

Ett drogtest kan utföras av skolsköterska, polis eller hälsocentral. Samråd sker vid behov med berörd mentor. Skolsköterska ansvarar för information till rektor. Rektor ansvarar för att vårdnadshavare kontaktas i de fall eleven är under 18 år. Rektor ansvarar för vidare planering.

Det går inte att tvinga någon till provtagning. Endast polisen har sådana befogenheter och då endast i mycket speciella fall. Om eleven vägrar provtagning ska polisen kontaktas.

Positivt utfall av drogtest

Rektor, i samråd med skolsköterska/skolläkare, bedömer om ytterligare laboratorieanalys behövs för säkerställande av resultat. Samtal hålls med eleven som även informeras om fortsatta åtgärder från skolans sida och anmälan till socialtjänsten. Rektor fattar beslut om polisanmälan ska göras.

Om eleven är under 18 år ansvarar rektor för att vårdnadshavare informeras om vad som framkommit och om fortsatta åtgärder från skolans sida, såsom elevhälsomöte och anmälan till socialtjänsten. Om eleven är över 18 år bör insatser göras för att motivera till kontakt med anhöriga.

Rektor tar ansvar för att samordna insatser och uppföljning runt eleven enligt Jämtlands Gymnasieförbunds ärendegång: *Anmälan – utredning – åtgärdsprogram – uppföljning*. Rektor och huvudman kan fatta beslut om avstängning av elev enligt Skollagen, kapitel 5:17.

Negativt utfall av drogtest

När eleven har lämnat det urinprov som överenskommit och resultatet är negativt ska behovet av andra åtgärder övervägas och utredas enligt Jämtlands Gymnasieförbunds ärendegång: *Anmälan – utredning – åtgärdsprogram – uppföljning*. Eleven ska ges extra uppmärksamhet.

8. Tecken som kan tyda på missbruk

Att tidigt upptäcka narkotikamissbruk är svårt, tecknen är till en början vaga och missbrukaren döljer eller bagatelliserar sitt drogintag. **Det är viktigt att vuxna reagerar och agerar vid oro.**

Tecken hos elever att vara uppmärksam på

- Hög frånvaro och oro förmedlad från andra elever
- Uppvisar beteendeförändringar som exempelvis
 - onormal trötthet
 - lätt irriterad och grinig
 - minskad framtidstro och håglöshet
 - nedstämd
 - ändrade fritidsaktiviteter
 - nya vänner
 - hemlighetsfull
 - oärlig
 - nya och dyra kläder.
- Fysiska förändringar som exempelvis
 - minskad aptit
 - viktminskning
 - ökat sötsug
 - dålig hygien
 - ovårdat yttre.

Bra länkar:

www.riskbruk.se

www.droginfo.com

www.can.se

www.folkhalsomyndigheten.se

www.umo.se

www.stockholm.se (sök: Koll på Cannabis)

Bilaga 1. Handlingsplan – omedelbar rutin

Om en elev under skoltid påträffas påverkad av alkohol, sniffning/boffning eller narkotika eller under skoltid upptäcks hantera och/eller sälja alkohol, sniffning/boffning eller narkotika, ska följande göras:

1. Informera mentor och för eleven ansvarig rektor.
2. Mentor eller ansvarig rektor* kontaktar omyndig elevs vårdnadshavare.
3. Ansvarig rektor* avvisar påverkad elev resten av dagen.
4. Ansvarig rektor* anmäler ärendet enligt Socialtjänstlagen kap. 14:1.
5. Ansvarig rektor* polisanmäler brott om hantering/försäljning (tel: 11414).

När dessa steg i den omedelbara rutinen är tagna, hanteras varje ärende enligt sina specifika förutsättningar enligt *Drogpolicy och handlingsplan för elever inom Jämtlands Gymnasieförbund*.

*Om inte för eleven ansvarig rektor finns tillgänglig kontaktas annan rektor eller tillförordnad som går in i rektors ställe.